

เหตุผลและความเป็นมาของปัญหา

การพัฒนาประเทศที่ผ่านมาได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความเป็นสังคมเกษตร ดังจะเห็นได้จากการที่ผลผลิตและรายได้จากการเกษตรยังครองความสำคัญอันดับสูงสุด คือ เป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 25 ของผลผลิตรวมทั้งประเทศ การจ้างแรงงานมีถึง 15.6 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 70 ของแรงงานทั่วประเทศ และการส่งผลิตผลการเกษตรออกไปจำหน่ายต่างประเทศทำรายได้ถึงร้อยละ 60 ของรายได้จากการส่งออกของไทยทั้งหมดในปัจจุบัน (1 : 51)

เมื่อพิจารณาถึงผลของการพัฒนาประเทศในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ก็จะได้เห็นว่าสภาพการผลิตภาคการเกษตรในชนบทได้เปลี่ยนแปลงไปจากการผลิตเพื่อห่ออยู่พอกิน โดยอาศัยการปลูกพืชไม่กี่ชนิดมาเป็นการกระจายปลูกพืชเศรษฐกิจกว่า 10 ชนิด เพื่อการค้า การส่งออก และหารายได้เพิ่มในพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ ได้มีการบุกเบิกเปิดที่ดินทำกินและขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นแทบทุกภาคของประเทศ แต่ก็มีประชาชนในชนบทอีกไม่น้อยที่ยังไม่ได้รับประโยชน์ และมีส่วนร่วมต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจดังกล่าว่น้อยมาก (1 : 5)

รัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหาในจุดนี้ และได้ให้ความสนใจต่อปัญหาความยากจน และไม่เสมอภาคของระดับรายได้ จึงได้มีการระบุดำเนินการส่งเสริมในด้านการกระจายรายได้ และได้มีการริเริ่มโครงการเพื่อพัฒนาชนบทและลดความแตกต่างในระดับรายได้ของประชาชน ตลอดจนกำหนดให้มีการจัดสรรเงินของสถาบันการเงินไปสู่สาขาเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม (1 : 11)

แต่ในการจัดทำโครงการพัฒนาชนบทต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลสำเร็จนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงลักษณะพิเศษประจำท้องถิ่นด้วย ทั้งนี้เพราะ ประชาชนที่ยากจนในชนบทไทยนั้นมีลักษณะเฉพาะ ซึ่งแตกต่างกันไปตามท้องถิ่นต่าง ๆ จึงได้มีการศึกษาค้นคว้าวิธีการขจัดความยากจนที่จะสามารถนำไปปฏิบัติอย่างได้ผล โดยอาศัยการพัฒนาชนบทแบบ ซึ่งเป็นนโยบายหลัก

ของรัฐบาลในระยะเวลาที่ผ่านมา แต่ก็เป็นที่ยอมรับกันว่า โครงการรายสาขาเหล่านี้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมชนบทให้ประชาชนมีมาตรฐานการครองชีพที่ดีขึ้นได้ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วก็พบว่า ความล้มเหลวของโครงการเกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้คือ (2 : 221)

1. พื้นที่โครงการแตกต่างจากท้องถิ่นอื่น ๆ ในด้านการบริหาร เนื่องจากไม่มีหน่วยงานรัฐบาลที่รับผิดชอบโดยตรงต่อประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ
2. พื้นที่โครงการมีขนาดเล็กเกินไป และมีจำนวนมาก จึงไม่สามารถใช้แผนสมบูรณ์แบบเพื่อครอบคลุมพื้นที่เล็ก ๆ ทุกแห่งได้
3. ระบบที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยให้หน่วยปฏิบัติส่วนกลางแต่ละหน่วยรับผิดชอบโครงการแต่ละโครงการในเขตพื้นที่ทำให้ยากแก่การวางแผนชนิดสมบูรณ์แบบ เนื่องจากแผนสมบูรณ์แบบต้องการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐบาลหลายหน่วยงานในพื้นที่นั้น ๆ

แนวทางหนึ่งที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวก็คือ การจัดทำแผนโครงการพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน โดยทำการพิจารณาในสองทิศทางร่วมกัน กล่าวคือ การวางแผนแบบเบื้องบนลงสู่ล่าง (Top - down planning) ซึ่งเป็นการวางแผนที่อาจไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น และการวางแผนจากเบื้องล่างขึ้นสู่เบื้องบน (Bottom - up planning) เพื่อนำไปรวมเป็นแผนพัฒนาประเทศ ซึ่งอาจเป็นการวางแผนที่ไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและแนวทางการพัฒนาประเทศก็ได้เช่นกัน (3 : 112)

แต่ในกรณีของประเทศไทย จุดรวมที่สำคัญอาจจะอยู่ที่ระดับจังหวัด กล่าวคือ ระดับชาติจะเป็นผู้กำหนดจุดมุ่งหมาย นโยบาย และแนวทางการพัฒนาจากเบื้องบนลงสู่เบื้องล่าง ในขณะที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น อำเภอ และสภาคำบล จะทำหน้าที่วางแผนพัฒนาจากเบื้องล่าง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นในลักษณะการวางแผนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน โดยจังหวัดจะเป็นผู้จัดประสานการวางแผนของทั้งสองทิศทางเข้าด้วยกัน เป็นแผนพัฒนาจังหวัดที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และในขณะเดียวกันก็สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและแนวทางการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวมด้วย (3 : 113)

การที่หน่วยงานของรัฐบาลหลายหน่วยงาน ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการส่งเสริม การพัฒนาการเกษตรของประเทศ ได้หันมาประสานงานและร่วมมือกันจัดทำโครงการพัฒนา การเกษตรในลักษณะสมบูรณ์แบบ ซึ่งมีทั้งกระบวนการส่งเสริมทางด้านการผลิต และทางด้านการตลาด โดยที่แต่ละฝ่ายต่างก็มุ่งที่จะประสานการใช้เครื่องมือที่หน่วยงานของตนมีอยู่อย่าง เต็มที่ ย่อมจะทำให้การพัฒนาการเกษตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเอื้ออำนวย ประโยชน์แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง และก่อให้เกิดผลดีต่อสังคมโดยรวม (4 : 52)

องค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ ถือเป็นทรัพยากรอันมีค่ายิ่งของประเทศ และเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ในการพัฒนาทางเกษตร หากสามารถมารวมกันสร้างสรรค์โครงการต่าง ๆ ขึ้น โดยมีธนาคาร เป็นแหล่งสนับสนุนทางการเงินให้เกษตรกรนำไปลงทุนตามโครงการนั้น ๆ และจะเป็นประโยชน์อย่างมหาศาลทางด้านการส่งเสริม หากสามารถนำเกษตรกรที่มีฐานะยากจน ไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีน้อย ไม่เพียงพอต่อการครองชีพ เข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด ซึ่งใน ระยะก่อนเริ่มเข้าดำเนินการตามโครงการอาจจะต้องมีการอบรมในเทคนิคขั้นพื้นฐานและ วิชาการเฉพาะอย่างที่เป็นต้องใช้ในโครงการ และอาจมีการฝึกอบรมเป็นระยะ ๆ ตลอด โครงการอีกด้วย การปฏิบัติงานตามขั้นตอนต่าง ๆ จะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมกำกับของ นักวิชาการอย่างใกล้ชิด เกษตรกรดังกล่าวจึงจะสามารถทำงานร่วมกันตามแผนงานที่กำหนดไว้ เช่น การใช้ปัจจัยการผลิตอย่างเดียวกันกำหนดเวลาทำงานพร้อมกัน งานที่ทำมีลักษณะ ously เดียวกัน ระยะเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิตใกล้เคียงกัน และได้ผลผลิตประเภทเดียวกัน เป็นต้น ลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ ย่อมส่งเสริมให้กระบวนการผลิตและการตลาดผลผลิตการเกษตร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (5 : 34-35)

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) สถาบันสินเชื่อการ เกษตรแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงเหตุผลและความสำคัญในการพัฒนาการเกษตรตามรูปแบบดังกล่าว ในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ หลายโครงการด้วยกัน ในด้านการให้ความสนับสนุนทางการเงิน โดยการให้เกษตรกรกู้ยืมเพื่อนำไปลงทุนตามโครงการและควบคุมการใช้เงินกู้ให้เป็นไปตาม แผนงานที่กำหนดไว้ (5 : 36)

และโดยที่ลักษณะการดำเนินงานโครงการพัฒนาการเกษตรสมบูรณ์แบบคังกล่าว นอกจากจะมีประสิทธิภาพสูงในด้านการผลิตและการตลาด ในส่วนของธนาคารเอง ก็ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงหลักประกันเงินกู้เท่าใดนัก ทำให้เกษตรกรยากจนมีโอกาสเข้ามาใช้บริการเงินกู้ระยะยาวตามโครงการ ซึ่งมีวงเงินกู้สูง และมีระยะเวลาการชำระหนี้ที่ยาวนาน ได้อีกด้วย (4 : 53)

ธนาคารได้ประสานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตรหลายหน่วยงาน ในระดับจังหวัด และได้ร่วมกันจัดทำโครงการพัฒนาการเกษตรสมบูรณ์แบบจำนวนมาก โดยโครงการดังกล่าวนี้อาจจำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ 5 ประเภท คือ โครงการเกี่ยวกับพืชไร่และการจัดรูปที่ดิน โครงการเกี่ยวกับการปลูกไม้ยืนต้น โครงการเกี่ยวกับปศุสัตว์ โครงการเกี่ยวกับการประมงและการเลี้ยงสัตว์น้ำ โครงการเกี่ยวกับการตลาด (4 : 54)

โครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุงก้ามกรามในเขตชลประทาน อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นหนึ่งในโครงการเกี่ยวกับการประมงและสัตว์น้ำ ซึ่ง ธกส. ได้ดำเนินการให้การสนับสนุนค้ำเงิน เชื้อการเกษตร ซึ่งโครงการดังกล่าวเป็นการวางแผนจากส่วนล่างในระดับจังหวัด โดยจังหวัดสุพรรณบุรี สถานีประมงจังหวัดสุพรรณบุรี โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโพธิ์ทะเล กรมชลประทาน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้พิจารณาเห็นว่าสามารถส่งเสริมให้เกษตรกรในเขต ต.วังยาง ต.บ้านกร่าง ต.วังน้ำขี้ ต.ศรีประจันต์ ซึ่งท้องที่การดำเนินงานดังกล่าวอยู่ในเขตชลประทานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโพธิ์ทะเล ซึ่งได้รับน้ำชลประทานตลอดปี ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับสารพิษตกค้างจากสารเคมีที่ใช้ป้องกันและกำจัดศัตรูพืช อาจกล่าวได้โดยสรุปว่า สภาพของดินและน้ำ มีความเหมาะสมต่อการเลี้ยงกุงก้ามกราม ตลอดคณาการตลาด สำหรับกุงก้ามกรามยังแจ่มใสอยู่มาก (6 : 1)

โครงการดังกล่าว เป็นโครงการพัฒนาการเกษตรสมบูรณ์แบบ โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2527 มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการในระยะแรก จำนวน 25 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรในเขตท้องที่โครงการเลี้ยงกุงก้ามกรามเป็นอาชีพเสริม

นอกจากการห้ามขาย โดยเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการจะได้รับการสนับสนุนทั้งในด้านวิชาการ ด้านสินเชื่อเกษตรกร และในโอกาสต่อไปเกษตรกร ซึ่งรวมตัวกันเองภายใต้โครงการ อาจจะเป็นผู้ดำเนินการในเรื่องการตลาดภายใต้การแนะนำของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ รวมถึงการจัดการเรื่องการขายกุ้งที่ผลิตได้และการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น ตลอดจนเรื่องอื่น ๆ ที่จะประโยชน์ต่อเกษตรกรด้วย (6 : 2)

การที่หน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงาน ใ้หันมาประสานงานและร่วมมือกันจัดทำโครงการพัฒนาการเกษตรสมบูรณ์แบบ โดยให้ความสนับสนุนแก่เกษตรกรในทุกองค์ประกอบ ซึ่งมีความสำคัญในการประกอบอาชีพการเกษตร ถึงแม้ว่าจะมีการจัดทำโครงการพัฒนาการเกษตรในลักษณะนี้ออกในหลายพื้นที่ แต่ก็ยังมีเกษตรกรบางส่วนไม่ยอมเปลี่ยนแปลงรูปแบบการประกอบอาชีพการเกษตรจากแบบเก่ามาเป็นแบบใหม่ การที่เกษตรกรแต่ละรายจะตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกในโครงการพัฒนาการเกษตร จะต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญหลายประการ เป็นองค์ประกอบ จึงเป็นจุดสำคัญในอันที่จะทำการศึกษาดังปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ โดยผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาดังปัจจัยของตัวเกษตรกรเอง อันเป็นปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการยอมรับวิทยาการใหม่ ๆ และนำไปใช้ และสิ่งเหล่านี้มีผลต่อการทำให้เกษตรกรเข้าเป็นสมาชิกในโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีการยอมรับนวัตกรรม (Adoption of Innovations Theories) ของ เอเวอร์เรทท์ เอ็ม โรเจอร์ และ เอฟ ปรอยด์ ชูเมกเกอร์ และทฤษฎีความทันสมัยของ เอเวอร์เรทท์ เอ็ม โรเจอร์, ลินน์ สเวนนิ่ง และ อเล็กซ์ อินเคอเรช มาเป็นทฤษฎีพื้นฐานประกอบในการหาวิจัยในครั้งนี้ โดยมุ่งศึกษาดังปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อการที่เกษตรกรเข้าเป็นสมาชิกในโครงการ 3 ปัจจัยด้วยกันคือ

1. ปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม
2. ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสื่อสาร
3. ปัจจัยด้านความทันสมัย

โดยในการวิจัยครั้งนี้ จะทำการศึกษาเฉพาะ 3 ตัวแปรนี้เท่านั้น เพื่อทราบว่า ปัจจัยทั้ง 3 ประการนี้ มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเข้าเป็นสมาชิกโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกรามหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสื่อสาร ปัจจัยด้านความทันสมัย กับการยอมรับเข้าเป็นสมาชิกโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม
2. เพื่อทราบถึงลำดับและความสำคัญของปัจจัยแต่ละตัวที่มีผลต่อการยอมรับเข้าเป็นสมาชิกโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นเกษตรกรในเขตตำบลบ้านกร่าง, วังน้ำขี้, วังยาง, ศรีประจันต์ อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งในท้องที่ดังกล่าว ได้มีการดำเนินงานเผยแพร่โครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม และในการศึกษาจะเน้นศึกษาเฉพาะปัจจัย 3 ประการ คือ ปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสื่อสาร ปัจจัยด้านความทันสมัย เท่านั้น

นิยามศัพท์

1. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม หมายถึง โครงการพัฒนาการเกษตร ซึ่งมีหลักการในการให้ความสนับสนุนแก่เกษตรกรในตำบลต่าง ๆ เช่น ตำบลเงินทูน และวิสาหการ เป็นต้น ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรในเขตชลประทาน อ.ศรีประจันต์ จ.สุพรรณบุรี โดยความร่วมมือของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สถานีประมงจังหวัดสุพรรณบุรี โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโพธิ์พระยา (กรมชลประทาน) และจังหวัดสุพรรณบุรี
2. เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรในเขตชลประทาน ตำบลบ้านกร่าง วังยาง วังน้ำขี้, ศรีประจันต์ อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

3. การยอมรับ หมายถึง การที่เกษตรกรสมัครเข้าเป็นสมาชิกโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม

4. ปัจจัย หมายถึง องค์ประกอบที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรเข้าเป็นสมาชิกโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม

5. ปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม หมายถึง คุณลักษณะของเกษตรกรซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และฐานะทางเศรษฐกิจ

ระดับการศึกษา หมายถึง การที่เกษตรกรได้รับการศึกษาในสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง ใช้หลักเกณฑ์การแบ่งกลุ่มการศึกษาจากการศึกษาภาคบังคับที่ให้ประชาชนเข้ารับการศึกษจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ทุกคน (แต่ในปัจจุบันนี้ได้ทำการเปลี่ยนแปลงการศึกษภาคบังคับจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เป็นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6)

ฐานะทางเศรษฐกิจ หมายถึง การสังเกตระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรโดยวัดจากสิ่งอำนวยความสะดวกในบ้าน

6. ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสื่อสาร หมายถึง การติดต่อสื่อสารของเกษตรกรซึ่งประกอบด้วย การเปิดรับสื่อมวลชน การพบปะพูดคุยกับผู้นำการเปลี่ยนแปลง การประชุมกลุ่ม การเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม

การเปิดรับสื่อมวลชน หมายถึง ความบ่อยครั้งและระยะเวลาในการเปิดรับข่าวสารทั่วไปจากการอ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ ชมโทรทัศน์

การพบปะพูดคุยกับผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ความบ่อยครั้งในการที่เกษตรกรได้มีโอกาสหรือปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พัฒนาการ เจ้าหน้าที่ ธกส. และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

การประชุมกลุ่ม หมายถึง การที่เกษตรกรได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมในการชี้แจงรายละเอียดโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกรามจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

การเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม หมายถึง การที่เกษตรกรได้รวมเป็นสมาชิก
กลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ตลอดจนการที่เกษตรกรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรืองานพัฒนา
ที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน

7. ปัจจัยด้านความทันสมัย หมายถึง ปัจจัยภายในของตัวบุคคลที่มีความทันสมัย
(Individual Modernity) ซึ่งได้แก่ การเป็นผู้ที่มีความพร้อมในการยอมรับ
ประสบการณ์ใหม่ ๆ (openness to new experience) มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง
ทางสังคม (The readiness for social change) มีความเจริญทางความคิด
(The realm of the growth of opinion) มีการรับทราบข่าวสาร (Informa-
tion) ทางด้านเวลา (Time) จะมีความสนใจต่ออนาคตมากกว่าอดีต มีเป้าหมายในชีวิต
ของตนเองที่จะทำอะไรอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficacy) มีการวางแผน (planning)
ต่อการดำเนินชีวิตของตนเองและต่อกิจกรรมอื่น ๆ เชื่อในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล
(Calculability) มีความมุ่งหวังในด้านการศึกษาและอาชีพ (Aspiration,
educational and occupational) และมีความเคารพในสิทธิผู้อื่น

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ
การศึกษาฐานะทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับการเข้าเป็นสมาชิกในโครงการส่งเสริม
การเลี้ยงกุ้งก้ามกราม
2. ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสื่อสาร ได้แก่ การเปิดรับสื่อมวลชน การพบปะ
พูดคุยกับผู้นำการเปลี่ยนแปลง การประชุมกลุ่ม การเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม มีความสัมพันธ์
กับการเข้าเป็นสมาชิกในโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม
3. ปัจจัยด้านความทันสมัย มีความสัมพันธ์กับการเข้าเป็นสมาชิกในโครงการ
ส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครอบครัวเกษตรกรในเขตชลประทาน ตำบลบ้านกร่าง, ว่าง่าง, ว่างน้ำซบ, ศรีประจันต์ อำเภอสรีประจันต์ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 4,013 ครัวเรือน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วยกลุ่มผู้ยอมรับเป็นสมาชิกในโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม จำนวน 25 ครัวเรือน และกลุ่มที่ยังไม่เข้าเป็นสมาชิกโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม จำนวน 175 ครัวเรือน

ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ คือ 1. ปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษา
- ฐานะทางเศรษฐกิจ

2. ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสื่อสาร

- การเปิดรับสื่อมวลชน
- การพบปะพูดคุยกับผู้นำการเปลี่ยนแปลง
- การประชุมกลุ่ม
- การเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม

3. ปัจจัยด้านความทันสมัย หมายถึง ปัจจัยภายในของตัวบุคคลที่มีความทันสมัย ตามแนวการศึกษาของ อเล็กซ์ อินเคิลเรช จากหนังสือ "Becoming Modern" เป็นเกณฑ์

ตัวแปรตาม คือ การยอมรับเข้าเป็นสมาชิกโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้ง

ก้ามกราม

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. ในการทำวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะปัจจัยทางค่านิยมทางเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสื่อสาร และปัจจัยด้านความทันสมัย เท่านั้น ซึ่งถ้าจะทำการศึกษาในเรื่องนี้ให้ละเอียดอาจพบว่า มีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการทำให้เกษตรกรตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกในโครงการได้อีกมาก

2. การวิจัยในครั้งนี้เฉพาะ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกรามในเขตชลประทาน อ.ศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ดังนั้น ผลการวิจัยที่ออกมาจะมีลักษณะเฉพาะ ซึ่งไม่สามารถสรุปได้ว่าจะ เป็นข้อมูลในการนำไปจัดทำโครงการในพื้นที่อื่นได้ แต่อาจนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปประกอบการพิจารณาในการวางแผนในโครงการพัฒนาการเกษตรสมบูรณ์แบบในพื้นที่อื่นได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าเป็นสมาชิกโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว สามารถที่จะนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการพัฒนาการเกษตรสมบูรณ์แบบได้

3. เป็นการเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ การวิจัยทางด้านนิเทศศาสตร์พัฒนาการในประเทศไทย ในเรื่องเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับเข้าเป็นสมาชิกโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม